

ภาวะผู้นำเส้นทางสู่เป้าหมาย และปัจจัยสถานการณ์ของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล ที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
เขตตรวจราชการสาธารณสุข ที่ 3

วุฒิพันธ์ ทานะมัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ภาวะผู้นำเส้นทางสู่เป้าหมาย และปัจจัยสถานการณ์ของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 3

PATH - GOAL LEADERSHIP THEORY AND SITUATIONAL FACTORS OF TUMBON HEALTH PROMOTION HOSPITAL DIRECTORS EFFECTIVE PERFORMANCE FOR TUMBON HEALTH PROMOTION HOSPITAL IN PUBLIC HEALTH REGION 3

วุฒิพันธ์ ทานะมัย 5236207 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ภูษิตา อินทรประสงศ์, พบ.ค.(การบริหารการพัฒนา), จุฑาธิป สีลบุตร, พร.ค.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Survey) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามจำนวน 170 ชุด ได้รับกลับคืน จำนวน 139 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.76 คงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 116 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.24 ที่นำมาวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Independent-Samples t-test ความแปรปรวนแบบทางเดียว เปรียบเทียบความต่างโดยวิธี Tukey และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 3 มีประสิทธิผลการปฏิบัติงานระดับสูง ใช้ภาวะผู้นำเส้นทางสู่เป้าหมายแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด มีโครงสร้างภารกิจ ความต้องการผลสัมฤทธิ์ และความต้องการอิสระสูง มีความคลุมเครือในบทบาทน้อย ส่วนใหญ่มีความเชื่อในอำนาจแห่งตนภายใน ภาวะผู้นำเส้นทางสู่เป้าหมายของ ผอ.รพ.สต. แตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ต่างกัน ($F = 2.992, p\text{-value} < 0.05$) ปัจจัยสถานการณ์ด้านความคลุมเครือในบทบาทแตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ($F = 6.722, p\text{-value} < 0.01$) ภาวะผู้นำเส้นทางสู่เป้าหมายแบบสั่งการและความคลุมเครือในบทบาทสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ร้อยละ 14.0 ($R^2 = 0.140, p < 0.0001$)

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 3 น่าจะกำหนดนโยบายการเตรียมความพร้อมผู้ที่จะขึ้นสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พัฒนาความรู้ระเบียบวิธีปฏิบัติงานและการใช้ภาวะผู้นำให้สอดคล้องกับสถานการณ์

คำสำคัญ: ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน / ภาวะผู้นำเส้นทางสู่เป้าหมาย / ปัจจัยสถานการณ์ /

ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

PATH-GOAL LEADERSHIP THEORY AND SITUATIONAL FACTORS OF TAMBON HEALTH PROMOTION HOSPITAL DIRECTORS AND PERFORMANCE EFFECTIVENESS OF TAMBON HEALTH PROMOTION HOSPITAL IN PUBLIC HEALTH REGION 3

WUTTIPHAN TANAMAI 5236207 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: BHUSITA INTARAPRASONG, Ph.D. (DEVELOPMENT ADMINISTRATION), JUTHATIP SEELABUTR, Ph.D.

ABSTRACT

This research is quantitative research with a cross - sectional survey. The objectives were to look for factors that affect performance effectiveness of district health promotion directors in Public Health Region 3. The sample group was composed of district health promotion directors. Sampling was done using the systematic random sampling method. Data collection tools were 170 questionnaires, of which 139 questionnaires were collected (81.76%) but only 116 questionnaires (68.24%) were analyzed. Data were analyzed by using independent samples t-tests, ANOVA, Tukey comparison method, and multiple regression analysis.

The results revealed that district health promotion hospital directors in Public Health Region 3 had a high level of performance effectiveness. They used participative leadership the most. Hospitals had a mission structure, need for achievement, and need for autonomy. Role ambiguity was less. Most of them believed in their own path- goal leadership style. Different path-goal leadership behaviour of district health promotion directors affected performance in different ways ($F = 2.992$, $p\text{-value} \leq 0.05$). Situational factors in the aspect of role ambiguity resulted in different results in performance effectiveness ($F = 6.722$, $p\text{-value} \leq 0.01$). Directive path-goal leadership behaviour and role ambiguity could explain 14 % of the variation in performance effectiveness of district health promotion directors ($R^2 = 0.140$, $p\text{-value} \leq 0.0001$).

According to this research, provincial public health offices in Region 3 should establish policies to prepare those who are going to be hospital directors by developing their knowledge in regulations and leadership behaviour that is appropriate to the situation.

KEY WORDS: PERFORMANCE EFFECTIVENESS / PATH-GOAL LEADERSHIP / SITUATIONAL FACTORS / DISTRICT HEALTH PROMOTION HOSPITAL DIRECTOR